

27. sep. 1845

FAKTA

Dato:
27. sep. 1845

Sidetal:
Dagbog F, side 103-107

Dagbogens placering:
Den kgl. Kobberstiksamling, inv.nr.
KKS19997

Trykt udgave:
Bjarne Jørnæs (red.): Johan Thomas
Lundbye. Rejsedagbøger 1845-1846,
Statens Museum for Kunst 1976, s.
134-138; Jesper Svenningsen (red.):
Seks år af et liv. Johan Thomas
Lundbye – Dagbøger om tro, skæbne,
kunst og kærlighed, København 2018,
s. 371-372

TRANSSKRIFTION

Rom 27 Sept. 45.

En dag i Campagnen.

Længe havde jeg ønsket at tilbringe en Dag i Campagnen, i denne underlige store Eensomhed, hvor kun Dyrene sees og en enkelt Bonde eller Campagnol, Alt Noget, som passer til Egnen. Jeg ønskede at see det i graat Veir, og da det saa [overstreget: endog] truende ud i Morges, saa tænkte jeg: hellere en vaad Trøie, end undvære dette Syn. Jeg gik ud alene, saae allerede inden Ponte Molle store Drifter af Heste, som kom ind til Byen, tegnede et lille Osteri, passerede Torre di Qvinto, hvor Veien bøiede og jeg fik Øie paa en svær Støvskey, hvoraf jeg spaaede mig noget Godt; og ganske rigtigt: snart saae jeg det var en Drift af det prægtige Hornqvæg. Campagnolen [overstreget: ba] der reed lidt forud, bad mig tage mig i vare, da Veien var smal og paa den ene Side havde en Bjergvæg, paa den •104• anden den sædvanlige Træindhegning, som følger alle Veiene her. Jeg krøb igjennem Sprosserne og stod nu i glad Forventning. Den forreste Ox med et Par uhyre, vidtspændende Horn gjorde Holdt, saasart den saae mig og strax derpaa omkring, fulgt af flere; men flere hundrede Kammerater pressede paa og Veien var ikke bredere, end at de maatte frem. Der var nu ikke andet for, end at beslutte sig til at passere min farlige Person, hvad de ogsaa gjorde i fuldt Fiirspring, og nu gik det, Store og Smaae, Tyre og Køer, Oxer og Kalve, Sorte og hvide, graa og rødlig gule – det var en Revu, der morede mig bedre end mangen Konge eller General, der seer [overstreget: paa] et Regiment defilere forbi. Tilsidst kom et par Campagnoler og en Hund, der dog ikke fandt mig sin Opmærksomhed værd. Disse Krabater skal her imellem være slemme, især naar man flygter for dem. – •105•

Længe hørte jeg Drønet i Jorden, mens jeg gik videre forbi en antik Grav, et andet Osteri og kom til et andet antikt Fragment som jeg tegnede. Derpaa endnu videre til et interessant Huus, hvoraf jeg ogsaa gjorde et Udkast¹. Til da havde jeg havt stille Graaveir, hvori Bjergene i det Fjerne viiste sig vidunderlig deiligt, jeg maa indrømme: Campagnen er det Deiligste, jeg har seet; saa stor, saa nobel saae jeg aldrig Naturen nogensteds; men Jyllands Heder skal til sin Tid give mig vel ikke saa riigt, men dog et kjærere Stof. Nu stak Solen lidt igjennem, og uhyre Sværme af Insekter omflagede mig, saa jeg maatte blive rasende. Her saae jeg sex Plouge i Gang; det var et Syn, som dem der kommer Een for det indre Øie, naar man læser Homer. 4 Oxer jevnside under eet Aag for hver Ploug, som Kalen staaer paa, holdende sig ved et Stok der staaer i Veiret. Det var et mageløst Syn for en Dyremaler, som jeg nød fra en lille •106• Bro, som førte over en lille Bæk, der søgte hen til Tiberen, jeg hele Tiden havde ved Siden, men kun enkelte Gange skimtede fra den lave Vei. Her vendte jeg om, og snart blæste det voldsomt op, hvad ikke var gode Tegn; det var Middag og i Osteriet jeg havde passeret nød jeg lidt Ost og Brød med Viin

og Udsigt gjennem Døren til en Gruppe Campagnolheste der stode under nogle Træer. Her passerede en Snees Fruentimmer, Alle bærende store Sække paa Hovedet; de gjorde en prægtig Virkning, som de der skred frem mod den stærke Vind. En Kilde var der hvorved de fleeste et Øieblik standsede for i en meget ubeqvem Stilling at lædske dem. Nu gik jeg atter til Torre di Qvinto, bøiede der omkring til høire henimod Val di Pousino. I en Bæk saae jeg nok noget Graat, som jeg tænkte var Steen; men da jeg pludseligt sprang over Vandet •107• i Nærheden, foer disse Masser i Veiret, og jeg saae 6 Bøffler, der med Behag havde ligget i Leerpløre, hvoraf de vare farvede. Jeg kom netop til Indgangen af Poussins Dal, da Regnen begyndte, og nu maatte jeg med Brunels Støvler over Bakker og Dale, hvor jeg ikke var kjendt, gjennem høit, vaadt Græs, for at finde ud til Landeveien. Snart øsede det ned og mange Steder gjennemvaad søgte jeg ind i et Udhuus, hvor jeg tegnede et Udkast¹ af en af disse simple Plouge, der laae. Og nu gik det i stadig, tit voldsom Regn lige til Rom. Rosa bragte mig Druer og Brød, jeg klædte mig om, gik hen til Prof: Clausens², af hvilken Familie jeg havde ventet en hjerteligere Modtagelse, fordi jeg trængte dertil, var stiv og kjedsommelig og vist disse Mennesker til Gene, gik hjem og glæder mig nu ved Erindringen om en herlig Dag i Campagnen.

¹ Den kgl. Kobberstiksamling, KKSgb128.

² Teologen Henrik Nicolai Clausen (1793-1877) og hans hustru Birgitte Francisca Clausen, f. Swane (1797-1875) var sammen med hendes søster og tre af deres børn ankommet til Rom i september 1845 på en etårig udlandsrejse.

Rom 27 Sept. 45.

En dag i Campagneen.

Lange havde jeg ønsket at tilbringe en
dag i Campagneen, i denne underlige
store Eensomhed, hvor kun Djævelen sees
og en enkelt Bønde eller Campagnol,
alt Noget, som passer til Egnen. Jeg
ønskede at see det i graat Veir, og da det
saa endelig truedes ind i Morges, saa
tenkte jeg hellere en vaad Troie, end
indvære dette Lige. Jeg gik ind alene,
saw allerede inden Ponte Malle store
Drifter af Klude, som kom ind til Bjerget,
tegnede et lille Osteris, passerede Torre
di Quinto, hvor Vieux bejdede og jeg
fik Pis paa en svær Stovskj, hvoraf
jeg spæede mig noget Fedt; og ganske
megtigt: maekt saae jeg det var en Drift
af det prægtige Alenqvæg. Campagnolen
for der med lidt forud, bad mig tage mig
i vare, da Vieux var smal og paa den
ene Side paa den en Bjerget, paa den

anden den sødvanlige Træindhegning,
som følger alle Livene her. Jeg trüb igien
min Sprosserne y stød min i glad For-
sætning. Den fjerde Oge med et
Par rindige, vidt spændte. Klæde gjord
klodt, saasomt den saae mig y itrag
serpaa omkring, fulgt af flere; min
flere hundrede Kammerater pressedes paa
y veien Veien var ikke bredere, end at
de maatte frem. Der var min ikke andet
for, end at beslutte sig til at passere
min farlige Person, hvad de gaa
gjorde i faldt Finspring, y min gik
Pott, Stone y Smæ, Tyne y Kæde, Oger
y Kalde, Sorte y hvide, gaa y rødlig
gule - det var en Jern, der merede mig
bedre end mange Kong eller General,
Der seer ~~paa~~ et Regiment defilere forbi.
Til sidst kom et Par Campagnoleer y en
klund, der dog ikke fandt mig i en Op-
anerkendelse verd. Dine Trabater skal
her imellem vere slomane, især naar man
blyfter for dem. ~

Leuys hinte p. Drønet; ferdas, mens p
gik indse forbi en antik Grav, et an
part Osteri og kem til et andet antikt
Fragment som p. tequedo. Derpaa endm
videre til et interessant Klun, hvoraf
p. p. spaa gjord. et Udskat. Til da haude
p. haat stille Gravene, hvor p. Prognos
i det Fjerne viste sig vidunderlyg deilig,
p. maer indromane: Campagneu ee det
deiligte, p. her eet; saa ster, saa uabel
saa p. aldrig Naturen magstede; men
Jyllands kleder skal til sin Tid give mig
vel ikke saa sigt, men dy. et kjæreste Stof.
Nu stak Salen lidt i gjennew, og vilige
- Sværne af Furekter erflaged. mig, saa
p. maatte blive oarsende. Mer saa p. sef
Pleuge i gang; det var et Lign, som Luv
der kommer Lew for det indse Pje, maer
man leser Plomer. H. Oger jernsides
under eet Aag for hver Pleug, som Maler
stær paa, halderde sig med et Stok der
stær i Veinet. Det var et mageløst Lign
for en Dyre-maler, som p. med for en lille

Bye, som fierte over en lille Bæk; der
sejle hen til Tiberen, i hele Tid
haude ved Siden, men kom enkelte Gange
skivtede fra den lave Vei. Her kom
i en, og snart blaste det kaldt vent
op, hvad ikke var godt Tegn; det var
Middey og i Osterisk i haude passeret
med i det Pot og Brød med Vin og
Majsigt gennem Døren til en Gruppe
Campagnalkerte der stode under nogle
Tæer. Her passerede en Præs
Frøentimmer, Alle hørende store
Lakke paa Klædet; de gjorde en gureg
tig Viakning, som de der skred frem
med den stærke Vind. En Kilde var der
beveget de fleste at G. ablik stadsede
for i en meget ubegrener Stilling at
ledske dem. Vi gik i etter til
Torre di Quinto, hvor de der om kring
til hine hemmed Val di Pousino.
Den Bæk var i nat noget graat,
som i tænkte var Steen; men da
i pludseligt sprang over Vandet

i Nærheden, paa disse Maarer i Veinet,
og paa 6 Piffelen, der med Bohay
haand ligger i Scerplort, hvoraf de vare
faruede. Og kom mit og til Indgangen
af Ponsius Dal, da jeguen begynde,
og vi maatte paa med Brünels Stoi
ler over Bakker og Dale, hvor paa i Mo
rar kjendte, gennem her b, raadt Jær,
for et find. ind til Landene. Inaak
inde det med y mange Steds gennem
saad sigte paa ind i et Måns, hvor paa
toppede et Månt af en af disse simple
Pløuge, der laar. Og vi gik det i
stadig, til voldsom Jær lige til Rom.
Hera bragte mig Dræer og Brød, paa
kledte mig om, gik her til Prof. Clausens,
af hvilken Familie paa havde ventet en
højsteligere Modtagelse, fordi paa traante
Bortil, her stio og hødsommelig y vist
disse Mennesker til Jær, gik hjem
og gleder mig mit ved Erindringene om
en herlig Dag i Campagne.